

Mýty kolem haldy Heřmanice a jaká je skutečnost | **DIAMO2026** | Jmenování náměstkyně ředitele s. p. pro personalistiku | Návštěva hejtmána Královéhradeckého kraje na ZBZS Odolov | Propad v lokalitě Hůrka u Horní Plané | Realizace čistícího systému v Projektu LIFE úspěšně dokončena | Výcvik příslušníků Armády ČR na odkališti ve Stráži pod Ralskem | Karotážní práce v Kladně | Činnost báňských záchranářů ze závodu TÚU | Služby významné z hlediska radiační ochrany | Prezident Petr Pavel navštívil Stříbro | Interní kontrolní činnost pod lupou | Výcvik a činnosti báňských záchranářů ZBZS Odolov | **Příspěvky z našich řad** | Poděkování dlouholetému zaměstnanci | Prošli jsme si novou dýmnicí záchranářů ve Stráži pod Ralskem | Členové Bratrstva sv. Barbory na mineralogické burze v Německu | Pozvánka na střeleckou soutěž

Heřmanická halda s termickou aktivitou, únor 2024

Mýty kolem haldy Heřmanice a jaká je skutečnost

Může halda produkovat roční emise jako 1,5 milionů kotlů nebo 14 milionů automobilů? Nemůže. Na výpočet takového příkladu stačí základy středoškolské chemie. Tyto a podobné zkratky v mediálním prostoru vnášejí do kauzy heřmanického odvalu nepřehlednost a zmatek. I proto rozhodl ministr průmyslu a obchodu o vytvoření mezirezortní skupiny, která bude na sanaci dohlížet a bude mít přístup k relevantním informacím.

„Už dva měsíce čelí státní podnik DIAMO negativní mediální kampani v kauze heřmanického odvalu v Ostravě. V řadě médií se objevily nesprávné nebo zavádějící informace, a to i přes to, že se snažíme problematiku haldy Heřmanice transparentně komunikovat jak směrem k veřejnosti, tak i k regionálním politikům,“ uvedl ředitel státního podniku DIAMO Ludvík Kašpar.

Vedení odštěpného závodu ODRA se v lednu 2024 sešlo s hejtmánem Moravskoslezského kraje Janem Krkoškou, primátorem Ostravy Janem Dohnalem a dalšími zástupci samosprávy, kdy jim byly předány informace o aktuálním stavu sanace odvalu Heřmanice. Zejména se jednalo o informace související se změnou

vlastníka pozemků, který brání státnímu podniku DIAMO v pokračování zahrazování následků hornické činnosti, a dále o problematice související s výstavbou oddělovací stěny, která má zabránit šíření termické aktivity do dalších částí odvalu.

Mediální výstupy i tlak místních politiků vyústil v návštěvu ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely v pátek 9. února 2024 přímo na odvalu Heřmanice v Ostravě. Pan ministr byl podrobně zpraven o stavu na odvalu Heřmanice, přičemž důsledně apeloval na místní politiky s rozhodností ve vyjádřeních do médií, kdy zájemem všech stran má být řešení situace, nikoliv stupňování rétoriky a děšení obyvatelstva. Zároveň rozhodl

o vytvoření mezirezortní skupiny, která má kontrolovat pokračování sanačních prací na místě. „Cílem MPO je zajistit co nejlepší ochranu zdraví obyvatel a životního prostředí, ale také zajistit postup, který bude v souladu s péčí řádného hospodáře. K tomu bude sloužit právě tato pracovní skupina

složená z odborných zástupců dotčených resortů, relevantních podřízených organizací, kraje i města Ostrava,“ řekl novinářům 9. února u heřmanického odvalu ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela.

V mediálním prostoru se objevila řada článků novinářů, televizních vystoupení místních politiků či

osob s haldou spojených, přičemž zaznělo mnoho polopravd, lží či mýtů. A jaké jsou tedy největší mýty o odvalu Heřmanice?

Mýtus č. 1: Halda produkuje roční emise jako 1,5 mil. kotlů na pevná paliva nebo 14 mil. automobilů.

Z hlediska základní matematiky a středoškolské chemie jde o zcela nemožnou věc, neboť při množství haldoviny na odvalu umístěné a délce prohořívání na haldě (termika na haldě je zachycena od 90. let 20. století) by již dávno nemělo na haldě co hořet a vysoké koncentrace by musely zachytit měřicí stanice umístěné v okolí.

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě pro státní podnik DIAMO provádí pravidelné čtvrtletní měření kvality ovzduší na třech místech v okolí heřmanické haldy a výsledky těchto měření jsou srovnávány s hodnotami dosaženými na čtyřech měřicích stanicích provozovaných tímto ústavem na dalších místech

pokračování na straně 2

Ministr Síkela na heřmanickém odvalu, únor 2024

DIAMO2026

Projekt „Reorganizace s. p. 2024“ je zahájen

Společným jednáním vedení státního podniku a vedoucích projektových týmů jsme 15. února oficiálně zahájili projekt „Reorganizace státního podniku DIAMO“, ze kterého má především vzejít nové organizační uspořádání podniku, snížení počtu odštěpných závodů ze sedmi na čtyři a centralizace vybraných agend. Výsledkem má být efektivnější řízení činností, akcí a agend a především úspora finančních prostředků.

Ještě před oficiálním zahájením práce projektových týmů informovalo o chystaných krocích vedení státního podniku všechny předsedkyně a předsedy odborových organizací působících ve státním podniku DIAMO a na osobních schůzkách managementy a vedoucí pracovníky odštěpných závodů. Následně proběhly a i nadále budou probíhat další jednání k činnostem závodů v mnohem větším detailu s cílem získat co nejpodrobnější přehled o činnostech, které je možné sloučit, či o agendách, které je možné přesunout do řízení ředitelství nebo ukončit.

Dne 8. 2. 2024 byl na Úřad práce, Krajská pobočka v Liberci, zaslán informační dopis o připravovaných organizačních změnách.

Od 27. 2. 2024 se řízení projektu Reorganizace ujala Ing. Regina Kubcová Foffová, která má s řízením projektů bohaté zkušenosti. Jejím úkolem není řešit detailní otázky reorganizace podniku, ale řízení a koordinace projektu a pracovních skupin. Pro řešení jednotlivých agend je pro začátek vydefinováno 17 pracovních skupin, jejich vedoucí jsou členy projektového týmu.

Oblast	Odpovědný vedoucí
Projektový manažer	Ing. Regina Kubcová Foffová
Právní agenda	Mgr. Petra Váňová, Mgr. Lukáš Křeček
Personální agenda	Mgr. Michaela Kühnreiberová, DiS., p. Petr Špaček
Vnitropodniková komunikace	Ing. Lenka Rychtaříková
Veřejné zakázky	Ing. Roman Smola
Systém managementu organizace	Ing. Radim Kliment
Spisová služba a Archiv	Bc. Eva Černá
Informační soustava	Ing. Blanka Cempírková, p. Pavla Prchalová
Financování	Ing. Bohdan Pánek
Dotace	Mgr. Drahomíra Churáňová
Rozbory a plánování cen	Ing. Roman Kameník
Informační technologie	p. Martin Chovančík
Majetek	Ing. Lenka Rychtaříková
RP ZNHČ	Ing. Lucie Lusková
o. z. DARKOV	Ing. Jiří Golasowski
o. z. ODRA	Ing. Rostislav Dudáš
o. z. GEAM	Mgr. František Toman, Ph.D.
o. z. SUL	Ing. Zbyněk Skála
o. z. PKÚ	Ing. Petra Šilhánová

Zástupci odborových organizací byli o postupu a směrech reorganizace opakovaně informováni ze strany ředitele státního podniku dne 28. 2. 2024 při osobním jednání v rámci vyhodnocování Podnikové kolektivní smlouvy.

Dne 29. 2. 2024 byl vedením nového závodu v Karvině/Ostravě oficiálně pověřen Ing. Rostislav Dudáš. Jeho úkolem je navrhnout jak vedení nového odštěpného závodu, tak novou organizační strukturu závodu a jeho personální obsazení. V případě nového „trojzávodu“, který vznikne ze závodů PKÚ, SUL a GEAM, finalizuje vedení státního podniku organizační strukturu. Ta bude po jmenování vedení závodu verifikována novým vedením, včetně návrhu personálního obsazení. Výběrové řízení na ředitele nového závodu je v plném proudu.

Vedení státního podniku si uvědomuje velkou nejistotu zaměstnanců a proto chce, aby zaměstnanci byli plně a pravidelně informováni, ať už prostřednictvím informací v Občasníku, tak především přes intranetové stránky, porady, e-maily a prostřednictvím dalších komunikačních cest. Jedna z pracovních skupin je zaměřená výhradně na vnitřní komunikaci projektu.

Během reorganizace se mohou vyskytnout i témata, na která nemusí zaměstnanci hned najít odpověď. Pro tyto účely je zřízen interní e-mail **reorganizacesp2024@diamo.cz**, kde bude pro odpovědi k dispozici ředitel státního podniku a jeho náměstci.

Čeká nás náročné období, které pro mnohé nebude snadné. Situaci chápeme a jsme si její náročnosti a v řadě případů i obtížnosti vědomi. Nejen z těchto důvodů se na nás či na vedoucí projektu neváhejte kdykoli obracet. Otázky i odpovědi v anonymizované podobě budeme zveřejňovat na intranetu.

Ing. Ludvík Kašpar
ředitel státního podniku

Mýty kolem haldy Heřmanice...

pokračování ze strany 1

v Ostravě. Analýza dlouhodobých výsledků těchto měření ukazuje, že úroveň škodlivých látek se drží v mezích stanovených zákonem. Jedinou abnormalitou v oblasti je zvýšený výskyt prachu velikosti PM10 u věžnice v Hrušově, který je však způsoben jinými zdroji v oblasti (terminál uhlí společnosti PKP CARGO INTERNATIONAL, rekultivační práce na pozemcích soukromých subjektů, nakládka a prodej kameniva apod.).

Ač státní podnik DIAMO provádí dostatečný monitoring ovzduší, přislíbil municipalitám rozšíření monitoringu ovzduší na celoroční bázi pomocí stacionárních měřicích stanic v oblasti.

Mýtus č. 2: DIAMO s haldou nic nedělá.

Již od roku 2005 provádí státní podnik sanaci odvalu Heřmanice, avšak rozloha odvalu 103,5 ha je extrémní s mnoha majiteli pozemků, což sanaci negativně ovlivňuje. Rekultivaci již prošla jihovýchodní část odvalu, kde úspěšně proběhla biologická rekultivace s výsadbou 15 000 kusů keřů a stromů. V centrální části odvalu probíhají pomocí zaměstnanců závodu ODRA inženýrské práce s cílem zmírnit termickou aktivitu dané části odvalu. Biologická rekultivace probíhala rovněž na ploše severního svahu sanované části bývalé kalové nádr-

že K 1. Na území o velikosti cca 5 ha pracovníci státního podniku DIAMO vytvarovali pozemek do požadované linie, překryli vrstvou zeminy a oseli travou.

Do roku 2022 rovněž probíhala spolupráce se společností Ridera Bohemia, na zhotovení oddělovací vzdušné stěny (OVS) A, avšak po řadě kontrol byl shledán nesoulad použitého materiálu s požadovaným materiálem a práce byly zastaveny. Se společností je vedeno reklamační řízení a byla podána předžalobní výzva k nápravě stavu.

Od roku 2016 byla zahájena spolupráce se soukromou firmou Ostravská těžební, ve věci přepracování hlušiny termicky nepostíženě v zařízení pro separaci hlušiny za účelem získávání kameniva pro stavební účely. Spolupráce měla za cíl urychlit a zefektivnit sanační práce. V separačním zařízení měla být přepracována hlušina, z toho cca 30 % mělo být využito pro podnikatelský záměr firmy, zbytek nevyužitelné hlušiny měl být vrácen jako materiál vhodný k sanaci zpět na plochu odvalu. V rámci spolupráce státní podnik DIAMO prováděl nakládku hlušiny na dopravníkové pásy v severní části odvalu a ukládal vrácený nevyužitelný materiál. Během provozu linky se však ukázalo, že její účinnost nedosahuje očekávaných parametrů a taktéž odbyt kameniva nenaplnil očekávání. Pro vlast-

níka technologie to znamenalo nižší výnosy z tržeb za produkty a zhoršování ekonomické situace, což vedlo k rozvázání spolupráce a následným soudním sporům, které probíhají doposud.

Sanační práce na odvalu byly zastaveny vstupem nového majitele pozemků – společnosti cresco&finance – na odval Heřmanice v roce 2022, který se sanačním postupem zásadně nesouhlasil a práce zastavil.

Příroda v oblasti je výjimečná, nalézá se zde vysoká a spárkatá zvěř, zajíci a na vodních plochách žijí labuť. Biologický průzkum dokonce potvrdil výskyt zvláště chráněných druhů živočichů.

Mýtus č. 3: DIAMO dělá studii k sanaci haldy až nyní.

Odborníci státního podniku DIAMO s experty na životní prostředí navrhli postup sanace již v minulosti, tento postup je popsán v dokumentu „Projekt komplexního řešení sanace a rekultivace ÚMTO – odval Heřmanice“ z roku 2020, přičemž na základě nových skutečností – nový majitel pozemků a nová zjištění – se vytváří nová studie návrhu variant sanace. Studie reaguje nejen na nové majetkové vztahy a skutečnosti na odvalu Heřmanice, ale rovněž bere v potaz rozsáhlé zkušenosti se sanací termicky aktivních odvalů v zahraničí (zejména Polsko a Německo). Z hlediska variant sanace přichází v principu v úvahu:

- **kazetování** – metoda v minulosti užitá i v ČR, kdy se termicky aktivní části odvalu rozdělí do kazet, které umrtví termické procesy. Metoda je finančně a časově velmi náročná, navíc není vhodná do dané oblasti v blízkosti zástavby.
- **rozebírání centrální části odvalu Heřmanice a snížení výškové kóty odvalu** – centrální část odvalu je velmi termicky aktivní, kdy rozebírání haldy by produkovalo vysoké exhalace emise, byl by vysoký nárok na používanou techniku a nutnost dochlazování haldoviny v okolí.

Kontinuální termický monitoring v OVS s přenosem do aplikace mobilního telefonu, únor 2024

- Environmentální zátěž na okolí by byla obrovská.
- **kompletní vymístění haldy z oblasti** – množství haldoviny na odvalu se rovná téměř 29 milionům tun materiálu, který nelze nikde do okolí jednoduše přemístit a rozprostřít, přičemž environmentální zátěž by byla enormní.
- **návoz těsnícího sanačního materiálu na exhalující část a přirozená sukcese** – účinná metoda s okamžitým efektem počítá s ponecháním haldy na místě, kdy se halda překryje vhodným materiálem, který utlumí termickou aktivitu a umožní ozelenění.
- **kombinace metod.**

Mýtus č. 4: Mezírezortní pracovní skupina je naprosto zbytečná.

Mezírezortní pracovní skupina je apolitická a složená z odborníků

státní správy na životní prostředí, sanace, báňskou legislativu a další důležité obory, jejímž úkolem bude posoudit další postup v sanaci odvalu Heřmanice na základě relevantních informací a dat, stavu životního prostředí v okolí a ekonomických aspektů sanace. Členy skupiny jsou zástupci ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva životního prostředí, ministerstva pro místní rozvoj, báňského úřadu, odborní zástupci místních municipalit a dotčených orgánů.

Státní podnik jednal a jedná naprosto transparentně, s péčí řádného hospodáře a s cílem provést sanaci haldy co nejefektivněji s minimálním zásahem do širokého okolí.

Tomáš Indrei
odbor komunikace, ŘSP

Termická aktivita na střední části odvalu Heřmanice, únor 2024

Jihovýchodní část odvalu s biologickou rekultivací, červenec 2022

Jmenování náměstkyně ředitele s. p. pro personalistiku

Mgr. Kühnreiterová Michaela, DiS.

Na ředitelství státního podniku DIAMO byl ke dni 1. 3. 2024 zřízen příkazem ředitele s. p. nový Úsek pro personalistiku. K 5. 3. 2024 jmenoval ředitel státního podniku do funkce náměstkyně ředitele s. p. pro personalistiku paní Michaelu Kühnreiterovou.

Michaela Kühnreiterová absolvovala v roce 2001 Vyšší odbornou školu, obor sociální práce, dále v roce 2006 absolvovala Ostravskou univerzitu, obor psychologické poradenství. Od roku 2006 působila v soukromém sektoru

v oblasti HR/personalistiky/mezd, interní komunikace, správa majetku, lektorování. Postupně se propracovala od sw konzultantky pro mzdy a personalistiku, přes HR specialistu do pozic manažerských. Za dobu působení v soukromém sektoru vybudovala a spolupracovala na projektu Nová šichta s širší regionální vizibilitou, outplacementový projekt pro pomoc pro propouštěné horníky.

Mezi její zájmy patří zahradničení a chov zvířat. ■

odbor komunikace, ŘSP

Návštěva hejtmana Královéhradeckého kraje na ZBZS Odolov

Hejtmán Červíček (druhý zleva) zavítal na ZBZS Odolov

Koncem ledna navštívil naši Závodní báňskou záchrannou stanici v Odolově senátor a současně hejtmán Královéhradeckého kraje Martin Červíček. Tato báňská záchranná stanice patří pod odštěpný závod Hlavní báňské záchranné stanice se sídlem v Ostravě (HBZS). Pana hejtmana přivítal za státní podnik DIAMO ředitel HBZS Josef Kasper a vedoucí Závodní báňské záchranné stanice Odolov (ZBZS) Martin Dvořák.

Pana hejtmana zajímalo především zařazení naší ZBZS do integrovaného záchranného systému, protože tato stanice jako jediná z našich stanic provádí kromě své běžné činnosti také urgentní převozy pacientů z blízkého i vzdálenějšího okolí do nemocnic v Náchodě, Trutnově i Hradci Králové. K to-

muto účelu má 7 vybavených sanitních vozů, proškolený personál a v členitém terénu Podkrkonoší nezastupitelnou roli. Pan hejtmán si dále prohlédl vybavení stanice a školících prostor a také techniku, kterou naši báňští záchranáři v terénu i pod zemí používají.

Prezentace naší báňské záchran-

ky se zúčastnil také zástupce ředitele Věznice Odolov, Rudolf Máša. Ten poděkoval našim báňským záchranářům za vstřícnou spolupráci, která trvá již mnoho let. Věznice Odolov totiž vznikla z části areálu původního uhelného Dolu Nejedlý. Zde byla těžba ukončena v roce 1990 a budovy byly upraveny pro potřeby věznice.

K práci našich báňských záchranářů pan hejtmán Červíček uvedl: „Oceňuji profesionalitu báňských záchranářů, ale i široké spektrum jejich dovedností, díky kterým jsou k dispozici pro rychlé a efektivní zásahy, a to i během záchrany lidských životů. Jsem si vědom jejich zapojení v rámci činnosti krajské zdravotnické záchranné služby, kdy za rok 2023 zaznamenali 313 výjezdů. Nepřetržitá pohotovost báňské záchranné služby je zárukou bleskové reakce na potenciální havárie a mimořádné události, které mohou kdykoliv nastat. Jako člověk, který 26 let sloužil veřejnosti jako policista, a nyní i jako hejtmán, si jejich činnosti velmi vážím.“

Ředitel HBZS Ostrava Josef Kasper na závěr návštěvy poděkoval: „Velmi si vážíme návštěvy pana hejtmána, jeho zájmu o práci naší Závodní báňské záchranné stanice a ocenění jejího přínosu v Integrovaném záchranném systému Královéhradeckého kraje.“ ■

Ing. Hana Volfová
odbor komunikace, ŘSP

Ukázka zásahového vozu

Propad v lokalitě Hůrka u Horní Plané

Začátkem prosince loňského roku nahlásil starosta obce Horní Planá v okrese Český Krumlov vznik propadu. Toto místo se nachází v chatové oblasti v lokalitě Hůrka (Za pilou) a je zde evidováno staré důlní dílo. Dle databáze České geologické služby (ČGS) se jedná o jámu Vilemina, která v minulosti (před vybudováním vodní nádrže Lipno) sloužila k těžbě grafitu a byla přibližně 60 m hluboká.

Z podnětu Ministerstva životního prostředí, které ze zákona řeší nebezpečné stavy na starých důlních dílech, jsme na místě provedli havarijní zásah, jehož hlavním cílem bylo prozkoumání, zdokumentování a dočasné zabezpečení propadu. Na povrchu měl propad nepravidelný tvar o rozměrech cca 2,5 × 3,5 m, hloubka propadu byla cca 12 m. V úrovni cca 8,5 m se nacházela vodní hladina.

Místo propadu jsme překryli dřevěným povalem o rozměrech 3 × 5 m a ohraničili výstražnou páskou a zákazovou tabulkou. Poté jsme provedli kamerový průzkum, ze kterého bylo patrné, že se jedná o jámu obdélníkového profilu se zbytky původní dřevěné výztuže. Jednalo se zjevně o havarijní stav a zřejmé ohrožení obecně chráněných zájmů, proto jsme neprodleně zahájili, ve spolupráci s pracovníky ministerstva, práce na přípravě projektové dokumentace pro zabezpečení díla.

Před vlastním zahájením prací byla provedena pasportizace blíž-

kých stavebních objektů autorizovaným statikem.

Prostor propadu jsme poté vyplnili zpevněným zásypovým materiálem cca 1,5 m pod úroveň okolního terénu. Po vyplnění propadu jsme demontovali provizorní dřevěný poval a terén vyrovnali zeminou do původní úrovně povrchu. V současnosti probíhají vrtné práce, vrty budou sloužit k injektáži jámového stvolu cementojilovou směsí v prostoru pod vrstvou doplněného zpevněného zásypu.

Po dokončení zabezpečovacích prací pracoviště uklidíme a znovu provedeme pasportizaci blízkých stavebních objektů, abychom mohli doložit, že nebyly v průběhu prací poškozeny. Dotčené pozemky včetně přístupových cest uvedeme do řádného stavu a předáme zpět vlastníkům. ■

Ing. Jiří Kostinec
vedoucí likvidace SDD a HDD
ZBZS Libušín

Propad v Horní Plané – stav během zabezpečování

Realizace čisticího systému v Projektu LIFE úspěšně dokončena

Přírodní biotop v Hájk u Karlových Varů

Skončil mezinárodní projekt s názvem LIFEPOPWAT, na kterém spolupracuje závod SUL Příbram s Technickou univerzitou v Liberci. Vznikl nový systém čištění vody od pesticidů a zároveň přírodní biotop v Hájk u Karlových Varů. Hlavním cílem je vyčistit protékající důlní vodu od pesticidů, které zde byly v minulosti uloženy. Mgr. Petr Brůček, Ph.D., vedoucí oddělení životního prostředí oddělného závodu SUL vypráví o tom, co všechno obnášela příprava a realizace projektu.

Co bylo důvodem pro stavbu tohoto čisticího systému?

Jedná se o čisticí systém, který odstraňuje chemické znečištění obsažené ve vodách v lokalitě Hájk u Karlových Varů, kde se v minulosti těžil uran, bentonit, čedič a další suroviny. V polovině 60. let sem umístila tehdejší Spolana Neratovice 3–5 tis. tun odpadu z výroby hexachlorcyklohexanu (HCH), což je pesticid, který byl využíván převážně v zemědělství. Výsypka je nestabilní, protože byla založena v místě pramene Ostrovského potoka a docházelo zde ke svahovým posunům a kvůli srážkové i podzemní vodě i k vymývání nežádoucích prvků (např. chlorbenzen nebo bentonit).

Když se před 4 lety naskytla možnost využít finance z projektu LIFE, neváhali jste...

Od 90. let probíhal na lokalitě výzkum, dlouhodobě jsme výsypku

sledovali a Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) vydala rozhodnutí, že máme provést přípravu řešení sanace této lokality. Vznikla tedy technicko-ekonomická studie a dále témata, která jsme řešili: Jak vyčistit vody vytékající z výsypky, jak zajistit stabilitu výsypky, jak zabránit srážkám v průniku do tělesa výsypky a jak redukovat vliv spodních vod.

Financování takového projektu není nikdy snadné...

Jako samotný státní podnik bychom finance z programu LIFE nezískali a těžko bychom pokryli veškerou odbornost, která je požadována. Spojili jsme se tedy s Technickou univerzitou v Liberci, která navrhla mezinárodní projekt se zapojením dalších organizací ze zemí EU a odborníků, kteří dlouhodobě pracovali na podobných projektech EU. Mezinárodní spolupráce je pro nás mnohem zajímavější, ale i náročnější.

Kdy se začalo stavět a jak dlouho výstavba trvala?

Projekt LIFEPOPWAT oficiálně začal 1. 1. 2020. Příprava probíhala již dlouho před tímto datem. Na jaře 2020 jsme postavili opěrnou zeď pro zlepšení stability přilehlé výsypky, která zároveň mírně zvětšila pozemek pro stavbu. Od července 2020 do září 2021 probíhala výstavba systému samotného. Na závěr jsme postavili plot se závorou.

Co se děje s látkami, které z vody odstraníme?

Čisticí systém byl otestován v pilotním projektu technologií Technické univerzity Liberec Wetland, ve kterém jsme si ověřili různé možnosti, jak čistit pesticidy z vody. Plnoprovozní systém se skládá ze 4 částí: v sedimentační části dochází k usazování vysrážených látek, v další části je 6 nádrží ve třech liniích, které obsahují železné špony, na kterých probíhá redukce pesticidů. Následují 2 nádrže s vegetací, kde má docházet k anaerobnímu redukování pesticidů (bez přístupu vzduchu) a sorpci na organický materiál. Nádrže obsahují rašelinu a další organický materiál a bez přístupu vzduchu dochází díky mikroorga-

nismům k rozpadu (redukci) HCH látek. Poslední systém je polopřirozený mokřadní systém, v němž probíhají pochody již za přístupu kyslíku a velký vliv na filtraci má přítomná vegetace.

Jaké byly výsledky?

Během 2 let zkušebního provozu měly části systému různou účinnost, sedimentace na železných šponách byla velmi obtížná, protože vysrážené látky ve vodě byly stále ve vlnosku. Bez použití flokulantů se nedá předpokládat, že by sedimentace fungovala dostatečně dobře. Sedimentační část by musela být rozměrově mnohonásobně větší, a to nebylo na lokalitě možné docílit. Zároveň nám vodu velmi okysličovala a tím snižovala účinnost následujících dvou částí systému, kde má docházet k redukci pesticidů (nutnou podmínkou je prostředí s minimem přítomného kyslíku). Z toho důvodu jsme sedimentační nádrže přemostili a neokysličenou vodu jsme vypouštěli přímo do nádrže se železnými šponami. Tady jsme měli poměrně velké úspěchy v účinnosti čištění, ale dochází zde k usazování železa a je tedy nutné nádrže 3× ročně vyčistit od vysrážených kalů, které brání přímému kontaktu vody se šponami. Vysrážené železo pře-

souváme do sedimentačních nádrží, které slouží ke shromažďování železitých kalů. Nádrže jsou po dvou letech provozu zaplněny z méně než 10 %. Během zkušebního provozu v letech 2022 až 2023 jsme zde udělali mnoho drobných úprav a některé z nich podstatně zlepšily účinnost odbourávání pesticidů. Byly to intenzivní dva roky a kolegové z čistíren v západních Čechách odvedli kvalitní práci. Mnohým tedy patří dík za to, čeho se nám nakonec společně podařilo dosáhnout.

Projekt byl úspěšný, ověřili jsme, že technologie funguje. Co se bude dít teď?

Náš plnoprovozní systém teď musí nejméně 3 další roky fungovat a my budeme EU dále po tuto dobu informovat. Víme, že náš systém je poměrně robustní. V době, kdy teče 0,5–1 l/s dosahujeme účinnosti 97 % odstraněných pesticidů a 100 % odstranění rozpadových látek – chlorbenzenů. Výsledky ukazují na úspěch, který je ověřený i sledováním biodiverzity rostlin a živočichů, protože ta se významně zvýšila. Sledujeme například rozsivky, které dobře ukazují kvalitu vod a během zkušebního provozu se v toku Ostrovského potoka obnovila druhová skladba a početnost. Na lokalitě se vyskytují i chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů.

Co říci na závěr?

V listopadu 2023 proběhlo již poslední setkání účastníků tohoto projektu v Liberci. V závěrečném hodnocení bylo zdůrazněno, že řešení, které jsme provedli, je řešením z lokálních zdrojů, které zapadá do cílů Green Dealu, protože se jedná o nízkoemisní provoz, který využívá přirozených přírodních procesů a dodávaná energie je nulová nebo nízká. Účinnost čištění je vysoká. Množství kontaminace ve vodách opouštějících výsypku je poměrně malé, denně se uvolní 22 g pesticidů. Přes 21 g zachytí a vyčistí naše zařízení a pouze necelý gram vstupuje do životního prostředí. Vyčistit celou lokalitu za stávajících podmínek bude trvat ještě několik generací, ale naším úspěchem je minimalizace dopadů na životní prostředí.

Děkuji za rozhovor.

Ing. Hana Volfová
odbor komunikace, ŘSP

Výcvik příslušníků Armády ČR na odkališti ve Stráži pod Ralskem

Na základě dohody o spolupráci mezi závodem TÚU a Armádou ČR proběhl na odkališti ve Stráži pod Ralskem ve dnech 31. 1. a 1. 2. 2024, na vymezené ploše pro nácvik dodržování pravidel radiační ochrany, vojenský výcvik příslušníků 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany generálmajora Oskara Starkoče v Liberci.

Specialisté z týmů SIBCRa (z anglického Sampling and Identification of Biological, Chemical and Radiological Agents), cvičení pro odběr vzorků, zde, ve spolupráci s průzkumným družstvem, trénovali zásady pohybu v prostoru kontaminovaném radioaktivní látkou, odběry vzorků a také dekontaminaci osob,

techniky a materiálu. Při výcviku nechyběla ani nejmodernější technika v podobě průzkumného vozidla IVECO S-LOV CBRN vybaveného průzkumným robotem, umožňujícím chemický a radiační průzkum zájmové oblasti bez nutnosti sesednutí osádky vozidla.

Vojáci v rámci výcviku řešili situaci, kdy byla sestřelena raketa a došlo ke kontaminaci radioaktivní látkou v místě dopadu trosků. Průzkumné družstvo toto místo objevilo při radiačním průzkumu blízké silnice, provedlo vytyčení úseku kontaminace a nakonec kontaminovanou oblast prozkoumalo pomocí robota ovládaného na dálku z průzkumného vozidla. Na základě zjištěných informací pak tým SIBCRa provedl pěší průzkum zájmové oblasti, pro-

vedl předběžnou analýzu pomocí ručních přístrojů a odebral vzorky potřebné pro bližší analýzu v mobilní či stacionární laboratoři. Celou akci pak završilo družstvo dekontaminací, která zajistila dezaktivaci osob, techniky i materiálu a zabránila tak případnému šíření radioaktivní kontaminace mimo oblast zájmu.

Pro příslušníky 31. pluku byl výcvik v těchto prostorách velice přínosný, a to především z hlediska charakteru a jedinečnosti výcvikového prostoru. Velící důstojníci ocenili možnost využít prostoru odkaliště k výcviku svých jednotek a poděkovali za obrovskou ochotu a spolupráci s vedením oddělného závodu TÚU: „Není totiž mnoho podobných míst, kde by bylo možné vyzkoušet si v reál-

Cvičení Armády ČR v prostoru odkaliště

ných podmínkách pohyb v prostoru plošně kontaminovaném radioaktivní látkou, jako je tomu zde,“ dodal velící důstojník.

RNDr. Lubomír Neubauer
vedoucí oddělení životního prostředí, o. z. TÚU

Karotážní práce v Kladně

V rámci úzké spolupráce mezi našimi odštěpnými závody PKÚ a TÚU probíhají měřicí práce na vrtu MVDD-9 u Kladna. Odborníci ze střediska Kladenské doly zde zkoumají podloží této oblasti, hladinu podzemních vod a jejich využití v budoucnu. Karotážní práce na vrtu MVDD-9 provádí specialisté ze Střediska monitorování a karotáže pod vedením Ing. Bladimira Cervantese, Ph.D. Všechny tyto práce se ve spolupráci s kolegy z odštěpného závodu TÚU provádějí proto, aby mohli odborníci ze střediska Kladenské doly co nejpřesněji určit chování podzemních vod. Jejich hladina po ukončení těžby uhlí na Kladensku stále stoupá a bude tedy v budoucnu nutné řešit její kontrolu.

O konkrétních metodách měření hovoří Mgr. Jiří Vykydal, vedoucí referátu geologie střediska Kladenské doly:

Proč jsme si objednali karotážní práce u kolegů z TÚU?

Potřebujeme zmapovat, jaké horniny a rozhraní máme ve vrtu a také zda není horninové prostředí rozpukané. Jedná se o průzkum vrtného stvolu – jeho skutečného stavu na základě různých fyzikál-

ních parametrů. Karotážní práce ve vrtu jsou očima a ušima geologa, díky nimž si můžeme zkontrolovat skutečné vrtné jádro vytěžené z vrtu.

Jak se tedy taková měření konkrétně provádějí?

Do vrtu se spustí různé sondy v podobě tyčí na kabelu, který má odečet metráže, aby bylo zřejmé, v jaké hloubce se přesně při měření nalézají. Zkoumá se, jak kvalitně je vyvrtaný stvol vrtu a zda zde nevznikají nějaké dutiny, tzv. kaverny. Tuto metodu nazýváme kavernometrie. Při této metodě se používá sonda, z níž se po zapuštění na dno vrtu vysunou do stran kontaktní elektrody, které při pohybu nahoru přesně kopírují stěny vrtu a převádějí elektrické impulzy na křivky a kreslí skutečný profil vrtu. Tak se dá zmapovat vypadaný materiál ze stěn vrtu nebo vytvořené dutiny.

Většinou se používají také elektrické metody, během nichž sonda pomocí elektrod měří elektrický odpor a vodivost okolních hornin. Některé sondy vysílají elektrický proud do horniny a některé naopak proud v hornině měří. Na základě vodivosti se dá určit, zda má hornina větší či menší elektrický od-

por. Podle toho zjistíme, o jakou horninu se jedná, např. pískovec, prachovec, jílovec apod. Dá se určit také porozita materiálu, poréznější materiály vykazují obvykle větší elektrický odpor. Podobně probíhají měření radioaktivity hornin, protože každá hornina má svou specifickou úroveň přirozené radioaktivity.

Proč se tyto metody používají, přestože máme vyvrtané jádro?

Tyto metody nám pomáhají zvláště v případě, že vrt nemá tzv. dostatečný výnos jádra, anebo chybí i celé vrtné jádro v některých částech vrtu. Je to jedna z metod, která nám pomáhá získat kompletní obrázek o geologické situaci ve vrtu. Jsou to informace nutné k popisu vrtu, zda je dobře odvrtný a jaké horniny byly vrtem zastíženy. Pracovník vyhodnocující křivky karotáže si vytvoří ve spolupráci s geologem tzv. standardy a legendu litologie a zpracuje tzv. definitivní karotážní profil tak, aby souhlasil karotážní profil s profilem vrtného jádra popsaný geologem.

Děkuji za rozhovor.

Ing. Hana Volfová
odbor komunikace, ŘSP

Vrtné práce závodu TÚU u Kladna

Činnost báňských záchranářů ze závodu TÚU

Báňští záchranáři z odštěpného závodu TÚU realizovali periodické čištění technologických nádrží na jedné z neutralizačních a dekontaminačních stanic určených k sanaci následků po chemické těžbě uranu.

jednou z hlavních nehavarijních činností, které báňští záchranáři s využitím ochranných prostředků proti pádu a v ochranných dýchacích maskách v odštěpném závodě TÚU pravidelně realizují.

Ing. Mgr. Martin Klátal
zástupce ředitele o. z. TÚU

Rizikové práce ve výšce a práce v nedýchatelném prostředí jsou

Báňští záchranáři při čištění technologických nádrží

Služby významné z hlediska radiační ochrany

S příchodem aktuálně platného atomového zákona č. 263/2016 Sb. byla podrobněji popsána problematika a regulace ozáření z přírodních zdrojů záření, s kterou bychom vás rádi seznámili.

Mezi přírodní zdroje záření řadíme především přírodní radionuklidy, které se přirozeně vyskytují v našem životním prostředí. Mezi nejznámější a nejdůležitější přírodní radionuklid patří radon. Dále zde zahrnujeme například i kosmické záření dopadající na Zemi z vesmíru.

Současně vznikla i povinnost zajistit a interpretovat měření radiačního pracovního prostředí na takzvaných radonových a NORM pracovištích. Povinnost se týká výhradně zaměstnavatelů a tedy jednotlivých pracovišť, která se pokusím níže přiblížit.

Prvním a úplně novým typem jsou pracoviště s možným zvýšeným ozářením z radonu (radonové pracoviště). V ČR jsou ve vyhlášce č. 422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje, legislativně vymezeny oblasti (obce) se zvýšeným rizikem ozáření z radonu. V případě, kdy v těchto oblastech existuje pracoviště v budově, která byla zkolaudována před rokem 1991 a kde jsou splněny další podmínky, atomový zákon ukládá povinnost měřit radon a produkty jeho přeměny a následně provést zhodnocení. Dále se povinnost týká pracovišť v podzemí (obvykle se jedná o podzemní objekty s průvodcovskou činností – jeskyně, sklepní prostory) a pracovišť, kde je nakládáno s podzemní vodou (úpravný vod, čerpací stanice, bazény).

Druhým typem jsou pracoviště s materiálem se zvýšeným obsahem přírodního radionuklidu, kterým se často říká NORM pracoviště (NORM – naturally occurring radioactive material – v přírodě se vyskytující radioaktivní látka). Plný výčet pracovišť je uveden v § 87 vyhlášky č. 422/2016 Sb. Pro účely státního podniku jsou relevantní ta pracoviště, kde je prováděna hornická činnost, činnost prováděná hornickým způsobem v podzemí, činnost související s nakládáním s těžebním odpadem a provoz zařízení na úpravu vlastností podzemní vody. Na těchto typech pracovišť se mimo měření radonu stanovuje i efektivní dávka (veličina vyjadřující újmu na zdraví způsobenou z ozáření) způsobená ze zevního záření gama a v některých případech i míra povrchové kontaminace přírodními radionuklidy.

Z hlediska atomové legislativy převládá část činnosti státního podniku DIAMO, respektive odštěpných závodů GEAM, TÚU a SUL, spadá pod plánované expoziční situace a pracoviště související se získáváním radioaktivního nerostu a výrobou uranu. Ovšem na základě výše uvedených popisů je zřejmé, že jsme se museli vypořádat i s jinými druhy pracovišť, pro která bylo potřeba zajistit odlišnou dokumentaci. Proto již v roce 2018 závod SUL zajistil osobu se zvláštní odbornou způsobilostí, která následně získala potřebné povolení k výkonu dané služby tak, aby si zákonnou povinnost mohl státní podnik zajistit svépomocí a zároveň tyto služby mohl poskytnout externím zákazníkům.

A tak bylo postupně zajištěno mimo jiné měření na pracovištích Archiv DIAMO v Příbrami, ředitelství závodu SUL, důl Zlaté Hory, podzemní pracoviště závodů ODRA a DARKOV, heřmanický odval a další. Mezi externí zákazníci patří nejčastěji zmíněná pracoviště v oblasti se zvýšeným rizikem z radonu, vodárny a úpravný podzemních vod. Celkově bylo za dobu této činnosti zpracováno více než 30 protokolů, z toho 20 bylo v rámci poskytovaných služeb externím zákazníkům.

V současné době je zajištění těchto služeb řízeno dohlížející osobou pro státní podnik DIAMO, která je držitelem zvláštní odborné způsobilosti, a jednotlivá měření dále provádějí i pověřeni zaměstnanci závodů TÚU a GEAM, kteří prošli specializovaným kurzem.

Z mého pohledu se jedná o vhodnou doplňkovou činnost, kdy zaměstnanci státního podniku DIAMO nejenom provedou samotné změření a interpretaci radiačního pracovního prostředí, ale zároveň poskytnou své zkušenosti v rámci následné optimalizace radiační ochrany a přijatých opatření. Tento přístup je ze strany zákazníků obecně velmi pozitivně hodnocen. I pro naše zaměstnance se jedná o získání nových zkušeností a seznámení s jinými typy pracovišť.

Mgr. Martin Čermák
vedoucí oddělení BOZP
o. z. SUL

Prezident Petr Pavel navštívil Stříbro

Návštěva prezidenta Petra Pavla

Koncem ledna, po celodenní anabázi po Plzeňském kraji, zavítal do našeho města Stříbra prezident Petr Pavel.

Nejdříve zavítal do hornického skanzenu. Poté se sešel v kulturním domě se zastupiteli a radními města Stříbra k přátelskému setkání. Prezidenta přivítal starosta města Martin Záhoř. Poté se pan prezident pozdravil se všemi pří-

tomnými představiteli města. Provedl zápis do kroniky města Stříbra, obdržel na památku pamětní medaili a koš. Radní Karel Neuberger mu předal svoji poslední knihu o stříbrském rudním revíru pod názvem „Zdař Bůh“. Starosta města měl k panu prezidentovi v rámci přátelské diskuze mnoho podnětů z pohledu samosprávy (bezpečnost, přechodný pobyt obyvatel, velké množství občanů

jiných států, zdravotnictví, surovinová politika státu a další). Před odchodem na besedu s občany podepsal panu Berounovi své knihy. Následovala v sále beseda s občany. Další část své cesty po Plzeňském kraji zahájil na Domažlicku a Klatovsku. ■

Karel Neuberger, MBA
Hornicko-historický spolek Stříbro

Interní kontrolní činnost pod lupou

Dnes bychom Vám rádi objasnili rozdíly mezi útvary, které se věnují kontrolní činnosti uvnitř státního podniku. Stále se setkáváme s otázkami, co vlastně děláme a jaký je rozdíl mezi námi – interním auditem, vnitřními kontrolami a auditem systému managementu organizace. Na následujících řádcích se pokusíme na tyto otázky odpovědět.

Vnitřní kontrolní systém je důležitou a povinnou součástí každého podniku. U nás, ve státním podniku DIAMO, se tímto kontrolním systémem mimo jiné zabývají – náš odbor interního auditu, kde je vedoucím Jaroslav Svoboda, audity SMO s vedoucím Radimem Klimentem a vnitřní kontroly s vedoucí Evou Černou.

Za **interní audit** se na auditovanou oblast díváme jako na celek. Detailně se seznamujeme s jednotlivými aspekty dané činnosti a hledáme v nastavených procesech možné vhodné změny, které povedou ke zlepšení jednotlivých činností. **Vnitřní kontroly** jsou zaměřené na prověření souladu vykonávané praxe s interními předpisy a platnou legislativou v konkrétní oblasti/činnosti státního podniku. **Audity jakosti systému managementu organizace** se zaměřují na prověření funkčnosti, efektivnosti a účinnosti zavedeného systému managementu organizace podle požadavku normy ISO 9001.

Zkusme rozdíly vysvětlit na konkrétním příkladu kontrolní činnosti v oblasti „Záznamy o provozu, evidence a využívání služebních vozidel“.

Interní audit prověří v rámci celého státního podniku existenci vnitřních předpisů, které se vztahují k dané problematice. Zaměříme se na kontrolu jejich dodržování z hlediska postupů/procesů. Projedeme si se zainteresovanými zaměstnanci celý postup krok za krokem a snažíme se identifikovat slabá místa. Výsledkem je návrh doporučení, která vedou ke zefektivnění

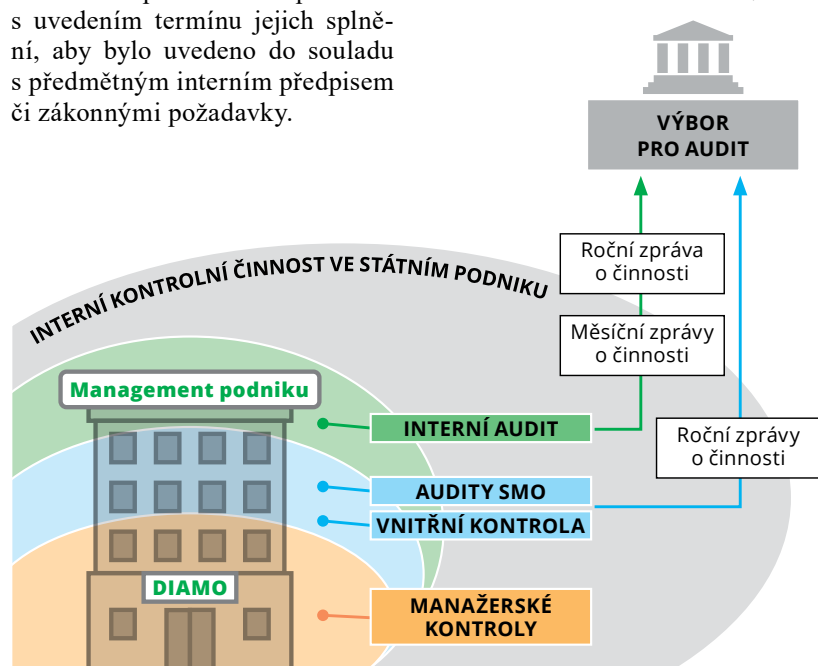
činnosti v rámci dané problematiky (úspora času a práce). Snažíme se přinést nový pohled, který povede ke zjednodušení procesů a odbourání zbytečné byrokracie. Realizace nápravných opatření, která vychází z doporučení, je ověřována při následném auditu.

Vnitřní kontrola na odštěpném závodu ověří, zda je evidence služebních vozidel vedena v souladu s interním předpisem a platnou legislativou – např. platnost technických prohlídek a měření emisí, proškolení řidičů, záznamy v servisní knížce, vedení záznamů o ujetých km, čerpání pohonných hmot, návaznost stavu tachometru mezi jednotlivými měsíci a dny, kdy bylo vozidlo používáno apod. Ke zjištěným nedostatkům jsou navržena opatření a doporučení s uvedením termínu jejich splnění, aby bylo uvedeno do souladu s předmětným interním předpisem či zákonnými požadavky.

Audit systému managementu organizace prověří, zda interní předpis upravující uvedenou oblast je platný a zda byl vydaný, připomínkový, vypořádaný a zda obsahuje všechny náležitosti podle systému managementu organizace, jinými slovy, že je interní předpis a proces ve všech ohledech v souladu s požadavky normy ISO 9001. Zjištěným nedostatkem je neshoda nebo doporučení k nápravě. K oběma typům nedostatků jsou vydána nápravná opatření včetně termínu realizace. Jejich splnění je ověřeno při následném auditu.

Porozumění těmto rozdílům a jejich správná integrace může výrazně přispět k dosažení cílů a posílení důvěry v kontrolní prostředí. Když jsou kontrolní procesy jasně definovány a respektovány všemi členy státního podniku, zvyšuje se úroveň odpovědnosti za dodržování těchto procesů a snižuje se riziko chyb. ■

odbor interního auditu, ŘSP

Výcvik a činnosti báňských záchranářů ZBZS Odolov

Práce báňských záchranářů je velmi zajímavá, ale není lehká. Členové ZBZS si musí stále udržovat nejen fyzickou kondici a mentální připravenost, ale pokud si chce báňský záchranář udržet kvalifikaci také jako potápěč, musí absolvovat nejen základní výcvik na HBZS Ostrava, ale i periodické výcviky.

Ty jsou dva za rok – letní a zimní výcvik. Zimní výcvik je zaměřený na potápění bez možnosti vynoření na volnou hladinu, tzn. pod ledem. Tento způsob potápění přibližuje podmínky potápění v dole bez možnosti vynoření na volnou hladinu nebo do nedýchatelného prostředí. Účastníci kurzů se potápí na vodícím laně a s komunikačními prostředky pro kontakt s návodčím. Týdenní zimní kurzy probíhají na Žermanické přehradě u Frýdku-Místku. Účastníci kurzu dostanou azimut, musí se umět pohybovat pod ledem a podle kompasu se musí trefit do předem vysekané díry v ledu. Potápěč průběžně hlásí stav vzduchu v lahvi, hloubku, viditelnost a další potřebné informace, které po něm vyžaduje obsluha komunikačního zařízení. Voda mívá teplotu 3–4 °C.

Letní výcvik je zaměřený na práci pod vodou, kde jsou zadány různé úkoly. Může to být např. šroubování armatury, odstraňování předmětů, monitoring dna nebo okolního prostoru kamerou a zvedání těžkých předmětů pomocí speciálních vaků, do kterých se pouští vzduch podle váhy břemena. Letního výcviku se účastní i záchranáři, kteří umí ovládat podvodní dálkově ovládaný dron. Ten provozuje ZBZS Odolov společně s několika vybranými kolegy z HBZS. Toto zařízení může pracovat do hloubky až 120 m na vzdálenost 200 m. Letní výcvik probíhá v zatopeném brázdovém lomu Šifr ve Svobodných Heřmanicích v okrese Bruntál, který je hluboký 36 m. Pro báňské záchranáře je důležité, že do této hloubky se mohou potápět se vzduchovým přístrojem a nepotřebují láhve s příměsími

speciálních plynů, které se používají pro velké hloubky.

A co se děje na ZBZS Odolov v zimě? Kromě každodenních převozů pacientů v rámci pomoci Zdravotnické záchranné službě pracují báňští záchranáři také v terénu. Konkrétní činnosti přibližuje vedoucí střediska Mgr. Martin Dvořák: „Naším důležitým partnerem je ČEZ, Elektrárna Poříčí, ve které čistíme nadzemní zásobníky na uhlí a také konstrukce fluidních kotlů. Na nich odsáváme popílek velkým průmyslovým vysavačem. Dále náš potápěčský oddíl pracoval na vpusti z řeky Úpy do chladičového systému elektrárny. Zde jsme monitorovali problém na česlech, abychom zjistili, zda čistící systém česel funguje, jak má. Dalším zákazníkem je firma Porfix v Trutnově, kde se vyrábí plynosilikáty pro různé stavební materiály. Tam čistíme síla na cement a vápno, což je velmi agresivní prostředí. V rámci vnitropodnikové spolupráce provádíme např. údržbářské práce na stole IDA pro náš odštěpný závod TÚU. V polovině února jsme se znovu proškolili v technikách resuscitace. Tato pravidelná školení pro nás zajišťuje Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje. Její lektori nás seznamují s novinkami v poskytování první pomoci a celé školení je vedeno převážně praktickým procvičováním. Tentokrát se ho s námi zúčastnili i naši kolegové ze Závodní báňské záchranné stanice v Hamru v rámci spolupráce mezi našimi odštěpnými závody.“ ■

Ing. Hana Volfová
odbor komunikace, ŘSP

Báňský potápěč při výcviku

PŘÍSPĚVKY Z NAŠICH ŘAD

Miluše Gombalová si doběhla v extrémním závodu pro zlato

Asistentka ředitele z HBZS Ostrava běh kdysi nesnášela. Teď se paradoxně pravidelně účastní těch nejnáročnějších závodů jako například Beskydské sedmičky nebo LH 24. Právě tam letos vybojovala v kategorii 50+ zlatou medaili, která ji chyběla do sbírky. Z dřívějších let má již 2× stříbro a 1× bronz.

Závod LH 24 patří k jedněm z nejnáročnějších. Závodníci během 24 hodin v jakémkoliv počasí musí několikrát zdolat nejvyšší horu Beskyd – Lysou. Kolikrát jste to letos v lednu zvládla?

Za 24 hodin jsem uběhla 8 kol, což je zhruba 105 kilometrů s převýšením přes 6 800 metrů.

Na začátku jste mi říkala, že jste kdysi běhání nesnášela. Kdy nastal ten zlom?

Já jsem nikdy neběhala. Ale vlastně můj přítel běhával ultra maratony a když se nám narodil syn, tak jsem začala s kočárkem chodit, pak běhat. Pak jsem si řekla, že to je docela fajn věc, že to je o hlavě, a ne ani moc o běhu. Proto miluji ty kopce. Do kopce jdete, co to dá a z kopce to můžete pustit, co

to dá. To se mi na tom líbí. Já se přiznám, že pro mě běžet 10 kilometrů někde po rovině mě neláká a nebaví, je to pořád stejné, kdežto, když běžíte, jdete nahoru, dolů, to je ideální.

Jaký byl ten letošní ročník? Když jsem se díval na záběry pořadatelů, trasa vypadala dost zledovatěle. Jak se vám běželo?

Letos bylo opravdu teplo. Jsou doby, kdy si pamatuji, že bylo třeba i 15, 20 stupňů rozdíl. Dole jste měl třeba -5, nahore bylo -20. Letos to ale nebylo tak náročné. I když na trase byl led. Tam, kde to roztálo, tak to přimrzlo. Ale já jsem už „profi běžec“... mám totiž třetím rokem konečně boty s hřeby. Proto jsem myslela, že žádné nesmeky nepotřebuji. Jenomže letos to tak klouzalo... Tak jsem si je na některých úsecích (od Lukšince) musela nasadit. Byla jsem ráda, že po celou dobu závodu trochu sněžilo, to pak boty s hřeby lépe držely.

Jak náročná je příprava na takový extrémní závod? Běháte každý den?

Ano, přípravu nelze podcenit. Já mám ráda Javorový vrch. Třeba

Miluše Gombalová na stupni nejvyšším

i někdy před prací zvládám výstup. V práci se mi pak smějí, že jsem blázen, když si ráno zajdu zaběhat. Ráno vstanu v půl čtvrté, po čtvrté hodině jsem pod kopcem a podle toho, kolik mám času... Tak buď na Javorový nebo na Lysou horu. Před samotným závodem pak trénink zintenzivním. Nejlepší trénink je tak polovina toho závodu. To znamená, že když má závod 24 hodin, tak těch 12 hodin je potřeba běhat. Abyste si vyzkoušel oblečení, jídlo... S tím já mám asi největší problém. Vždycky musím vyzkoušet, jestli mi to oblečení sedí, nesmí vám být teplo, ani zima. A u jídla zkouším, co zvlád-

ne žaludek. Ať mi z toho není špatně a dodá mi to energii. Mám totiž nevýhodu. Nemůžu gely ani iontové nápoje – nedělá mi to dobře.

Co jste tedy schopná během takového závodu sníst?

Největší paradox – bílý rohlík, který nemám moc ráda. Čokoládu a hodně ovoce, důležité je také dostatek tekutin.

Jak se člověk musí psychicky připravovat, aby takovou zátěž vůbec zvládl?

Já nevím. Já jsem silná ženská, neboť pocházím z rázovitého hornického kraje. Neřeším během zá-

vodu oblečení, já se nepřevlékám, nepřezouvám. Protože si říkám, že to je zbytečný ztrátový čas. A když je mi nahoře zima, tak představa, že bych si vytáhla bundu z batohu, oblékla ji, tak si raději řeknu, že musím přidat, aby mi bylo trochu tepleji a pocit zimy třeba za kilometr a půl přejde.

Jaké máte plány do budoucna? Je nějaký závod, který byste si chtěla vyzkoušet?

Já už jsem běžela mnoho skvělých závodů nejen v naší republice (B7, Valašský hrb, Hostýnská osma, Zapomenuté hory, Ještěd 24, Perun), ale i na Slovensku (Malofatranská stovka, Nizkotatranská stíhačka, Javornická stovka), na Slovinsku (K-24) a úžasný závod v Turecku, v Kapadocii, 119 kilometrů. Bohužel již třetím rokem mám dost velký problém s artrózou kyčle. Mám své sny, nebudu je říkat. A doufám, i když lékaři to neradi slyší, že ještě nějaký ultra závod úspěšně absolvuji. A já tomu věřím. Hodně cvičím, chodím do fitka posilovat ty nohy. Takže pořád věřím, že ten svůj sen si ještě splním.

Budeme držet palce a děkujeme za rozhovor.

Tomáš Indrei
odbor komunikace, ŘSP

Poděkování dlouholetému zaměstnanci

Ing. Libor Jalůvka, MBA

Při příležitosti odchodu do důchodu bychom rádi tímto medailonkem poděkovali našemu dlouholetému zaměstnanci, panu Liboru Jalůvkovi ze závodu ODRA.

První faráni absolvoval pan Jalůvka na Dole ČSA v Karvině v srpnu 1978 před zahájením studia na VŠB v Ostravě. V říjnu 1978 zahájil denní studium na Hornicko-geologické fakultě v oboru hlubinné dobývání ložisek. Po úspěšném ukončení studia na VŠB v červenci 1982 nastoupil na Důl Vítězný únor (dnešní Důl Odra) do dělnického stavu na úsek rubání na závodě 2 v Koblově. Po dvou měsících odpracovaných v porubech byl přerazen do technického stavu a po absolvování čtyřměsíční odborné praxe na dalších specializovaných důlních úsecích – měřičství, větrání, bezpečnost práce a ekonomie nastoupil od 1. ledna 1983 do funkce revírník, manipulant úseku rubání. V květnu 1984 přešel na podnikové ředitelství do funkce samostatný technolog důlní výroby. V prosinci 1986 byl jmenován vedoucím oddělení technologické projekce. V listopadu 1992 byl jmenován vedoucím odboru výrobní inspekce a zároveň zástupcem výrobně obchodního

Horník tělem i duší, pan Libor Jalůvka

náměstka Dolu Odra. V roce 1993 získal na ČBÚ v Praze osvědčení o odborné způsobilosti závodní dolu. Po ukončení těžby v ostravské části OKR byl jmenován od 1. ledna 1995 vedoucím odboru přípravy a realizace útlumu a zástupcem hlavního inženýra odstěpného závodu ODRA. K 1. lednu 2002 přešel při převodu závodu ODRA na státní podnik DIAMO. Ve funkci vedoucí odboru přípravy a realizace útlumu v útvaru náměstka pro výrobu, sanaci a ekologii působil až do svého odchodu do důchodu v roce 2024.

Během svého působení ve výše uvedených funkcích nejprve řídil práci v ručních a mechanizovaných porubech a při přípravných razbách a později navrhoval do porubů do-

bývací metody a výztuže. Zajišťoval odbyt těžby. Po zahájení útlumu těžby uhlí zpracovával technické projekty likvidace ostravských dolů a projekty likvidace jednotlivých důlních děl. Dále řešil výstup důlních plynů na povrch a zatápění dolů. Byl členem havarijních komisí OKD, pro řešení mimořádných událostí souvisejících s výstupem důlních plynů a likvidací hlavních důlních děl.

Od roku 2002 se zabýval rovněž záchranou a obnovou památkových objektů převzatých od společnosti OKD, které se nacházely v areálech závodu ODRA. Původně 34 převzatých nemovitých kulturních památek a 12 movitých památek nacházejících se v 9 areálech závodu ODRA se postupně podařilo do roku 2023 opravit nebo převést na nové

vlastníky. V současnosti spravuje odstěpný závod ODRA 10 nemovitých kulturních památek (budovy, těžní věže) a 2 movité památky (těžní stroje) umístěné v 5 areálech závodu ODRA. Všechny tyto památky jsou v dobrém technickém stavu a dle vyjádření pracovníků odborných organizací a orgánů státní památkové péče jsou vzorem pro jiné vlastníky technických památek v regionu.

V letech 2010–2014 absolvoval pan Jalůvka distanční studium na universitě John Moores University v Liverpoolu a získal titul Master of Business Administration (MBA).

Od roku 2017 je členem správní rady Nadace Landek v Ostravě zabývající se zachováním hornických tradic a památek.

Za osobní přínos při záchraně památek v regionu a zachování hornických tradic obdržel v roce 2017 nejvyšší resortní vyznamenání „Medaili Jiřího Agricoly“ udělenou ministrem průmyslu a obchodu společně s předsedou Českého báňského úřadu za účasti zástupců Zaměstnavatelského svazu důlního a naftového průmyslu a Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu.

V roce 2018 mu byl Sdružením hornických a hutnických spolků ČR udělen titul „Český Permon“ za celoživotní přínos při péči o technické památky.

O své zkušenosti z hornické praxe, útlumu hornictví a při záchraně hornických památek v OKR ve správě státního podniku DIAMO se dělí při své přednáškové a publikační činnosti. Zároveň vykonává funkci závodního dolu v Hornickém muzeu Landek Park na Dole Anselm v Ostravě Petřkovicích.

Pane Jalůvko, dovolte nám, abychom Vám poděkovali za dlouholeté pracovní nasazení, kdy jste po celou pracovní kariéru zůstal věrný našemu podniku. Za všechny kolegy Vám přejeme pevné zdraví, pohodu a spokojenost v soukromém životě. Věříme, že si svůj volný čas budete užívat plnými doušky a věnujete jej rodině a svým zálibám. Jsme přesvědčeni, že nezapomenete na pracovní kolektiv, jehož součástí jste více než 40 let byl, a že mezi své kolegy v budoucnu rád zavítáte.

Ing. Pavlína Sachová, Ph.D.
vedoucí oddělení kontroly
a zvláštních úkolů, o. z. ODRA
ve spolupráci s odborem
komunikace, ŘSP

Prošli jsme si novou dýmnici záchranářů ve Stráži pod Ralskem

Pan Schmid nás seznámil s průběhem stavby dýmnice

Prošli, výstižněji spíše jsme prolezli, profunžili, prošplhali a propotili montérky s kolegyní Týnou Hanušovou z odboru komunikace, čerstvým dřevem vonící, nově postavenou dýmnici na ZBZS Hamr. Ale popořádku:

Nápad absolvovat součást výcviku pro báňské záchranáře přišel okamžitě, jakmile jsme se dozvěděli, že v závodě TÚU, v nových prostorech ZBZS Hamr, si záchranáři staví svépomocí dýmnici neboli „cvičný polygon“. Cíli napjatí jsme čekali na její dokončení. Stalo se, a my jsme se začátkem února domluvili s vedoucím ZBZS Hamr Ing. Leopoldem Schmidem na tom, zda by nám mohl představit jejich dílo i s jeho praktickým odzkoušením. Slovo dalo slovo a my stáli před novotou vonící obří „saunou“.

Pan Schmid nás nejdříve seznámil s okolnostmi stavby. Přípravné práce začaly už při nastěhování do nových prostor ZBZS Hamr v listopadu roku 2022. Naplno se do stavby dýmnice pustili záchranáři v březnu 2023, při práci využili i díly ze staré, a dnes už rozebrané, dýmnice v Hamru. Použili při tom cca 100 kusů hranolů a cca 20 m³ prken a fošen, nehlédě na velké množství dalšího materiálu (desky, hřebíky, vruty, provazy, šterky apod.). Díky tomu vytvořili systém několika chodeb, překážek, lezných míst, či simulaci důlní chodby s hajcmamy a kolejištěm s důlními vozíky. V polygonu se také nachází lutna, o průměru 60 cm a délce 9 m a několik míst se volnou hloubkou a žebříky. Dýmnice byla uvedena do provozu v lednu 2024. O takto postavenou

dýmnici mají už nyní velký zájem pro svůj výcvik i ostatní složky IZS, hasiči, vojáci, a dokonce i kynologové se svými psy. Chybí už jenom lezecká stěna pro trénink lezeckých technik, kterou by záchranáři ocenili k získání komplexních dovedností. Uvidíme, zda se zadaří a lezecká stěna bude co nejdříve součástí cvičného polygonu našich záchranářů. Po stručné historii nám byla sdělena bezpečnostní opatření, proběhla kontrola oblečení a vydány pokyny k pohybu v dýmnici. Bylo zmíněno, že dýmnici si dáme 2×...

Takto poučení jsme se vydali, za doprovodu dvou záchranářů, do nitra stavby. Poprvé se zvědavě rozhlížíme po překážkách připomínající dětské prolézačky. Je vidět dobře, tedy s pomocí lamp umístěných na přílbách. Zaděmné prostory si totiž užijeme až při druhém pokusu. Už teď je ale jasné, že máme dětská léta za sebou, a některé překážky vyžadují poněkud vyšší fyzické schopnosti. Ale spoň já musím několikrát donutit zatuhlé klouby k větší elasticitě. Především při lezení po čtyřech a následném plazení, kdy mi doprovod zmizel za blízkou zátáčkou, si sám pro sebe sem tam heknou. V duchu děkuji panu Schmidovi, že nám nenaložil na záda dýchací přístroje. Než mě pohltí panika, slyším u každé nové překážky hlasité hlášení četaře, který upozorňuje na další překážku. Snažím se nebýt pozadu a na břiše se ohýbám do pravoúhlé zátáčky. Lezeme a plazíme se dál, vystupujeme a sestupujeme po šikmých plochách a žebřících, postupně mímáme důlní vozíky, kolikrát „brnknu“ helmou

do nějakých trámů, si už ani nepamatuji, až se před námi objeví kulatý otvor – 60centimetrová lutna. V duchu si snažím vzpomenout, jaký mám obvod pasu a zda to rovnou nemám vzdát. Ne, Homer Simpson v dětské skluzavce ze mě nebude! – a tak se nořím odvážně do nitra díry. Úlevu z toho, že jsem se dovnitř vešel, střídá pocit klaustrofobie, obzvláště proto, že se se mnou lutna rozkřívá a já nevím, kam pokládat končetiny. Podruhé jsem vděčný za to, že se nemusím tahat s ničím těžkým a objemným. Za chvíli (čti: nekonečně dlouhou dobu) jsem po devíti proplazených metrech z lutny venku a šťastně vzhlížím do denního světla. Jsme venku. „Teď vám to zadýmíme a dáte si to ještě jednou...“ No, co bych k tomu měl říci, lezeme to za chvíli znovu, jen s tím rozdílem, že nic nevidíme, tedy vidíme až těsně před tím, než do toho narazíme.

Musím konstatovat, že ač to pro nás bylo zábavné, při představě, že by se jednalo o podmínky ostrého zásahu, s veškerým vybavením na zádech a při záchranných činnostech, si naši záchranáři zaslouží respekt. Fyzička a psychická odolnost je podmínkou, vysoké nasazení a odhodlání pomáhat v obtížných podmínkách nutností. Jsme rádi, že jsme si to mohli odzkoušet na vlastní kůži. A děkujeme našim záchranářům za ochotu nám ukázat kus svojí práce, a hlavně za to, že se na ně můžeme vždy spolehnout, když jde do tuhého.

Martin Lišaník
odbor komunikace, ŘSP

Poprvé bylo vše ještě vidět, po zadýmení už nebylo vidět nic

Náš zkušený doprovod, zleva Martin Šafařík a Roman Rimpl

Členové Bratrstva sv. Barbory na mineralogické burze v Německu

V prostorách burzy

V neděli 3. března se členové Bratrstva sv. Barbory zajeli podívat na mineralogickou burzu do německého Windischeschenabachu. Velkou zajímavostí pro nás bylo, že burza se konala v areálu geocentra kontinentálního hlubokého vrtu.

Tato kulturní památka je součástí výstavy „Kulturní poklady z Čech a Bavorska – Kulturní rozmanitost českých a bavorských sousedních regionů“, kterou iniciovalo a realizovalo Centrum Bavaria Bohemia (CeBB) v roce 2010. Výstava prezentuje 238 nejvýznamnějších kulturních pokladů v sousedních regionech Horní Franky, Horní Falc a Dolní Bavorsko a Karlovarském, Plzeňském a Jihočeském kraji a je v Centru Bavaria Bohemia k zapůjčení. Samé superlativy čekají na návštěvníky geocentra s nejhlubším vrtem (9 101 m) a nejvyšší vrtanou věží (83 m) na světě. Kontinentální hlubinný vrtový program (KTB) Spolkové republiky Německo je celosvětově jedinečným mistrovským dílem v oblasti vrtné techniky a přinesl nové významné poznatky o stavbě a procesech v horní zemské kůře. Jako informační a vzdělávací zařízení pro KTB a další geovědecká témata nabízí geocentrum prohlídky, filmy a výstavní objekty k vrtům a jejich geologickému prostředí. V nové výstavní a informační budově jsou zprostředkovávány

základní znalosti o celkovém systému planety. Návštěva geocentra je zajímavá pro návštěvníky všech věkových skupin. Učební nabídka pro školy nabízí – GEO Zentrum Windischeschenbach – **Cesta do hlubin Země** – informace o složení a struktuře. Planetu Zemi tvoří: zemské jádro, plášť, kůra společně s hydrosférou a atmosférou. Tento učební modul je cesta do středu Země. Zde se pokoušíme objasnit složení jednotlivých vrstev, stoupající teplotu, vysoký tlak, rozdílnou hustotu a pohyb tektonických desek. Chceme odhalit základní podmínky pro vznik a vývoj života na Zemi. Jakou zodpovědnost má člověk v budoucnosti naší planety Země? Doba trvání: cca 1 hodina, od 5. třídy do 9. třídy **Naše Země je složitý mechanismus.** Nic nefunguje samostatně. Tyto poznatky se nám ukazují v podobě katastrof na celém světě. Například: zemětřesení, sopečné výbuchy. Teorie pohybu tektonických desek nám vysvětluje, jaký význam má pohyb, hmotnost, tření, konvekční tepelné proudění a stárí horniny při vzniku těchto katastrof, které neustále modelují nový povrch Země. Máme možnost provádět experiment na modelu tektonických desek. Osobně doporučuji všem našim školám k návštěvě. ■

Karel Neuberger, MBA
Bratrstvo sv. Barbory ve Stříbře

Odštěpný závod TÚU, Stráž pod Ralskem, pořádá

STŘELECKÝ ZÁVOD

O PUTOVNÍ POHÁR ŘEDITELE O. Z. TÚU, 9. ročník

23. března 2024, 9.00–14.00 h
Sportovně střelecký klub
Skalice u České Lípy

PROGRAM:

střelba z pušky | střelba z pistole

Doprovodný program:

vrhání nožů | reenactment Sever proti Jihu –
střelba z předovky

Informace:

Registrujte se na www.sskskalice.cz/rezervace/diamo/
do 15. 3. 2024

Příspěvek 100 Kč | střelivo 400 Kč | občerstvení zajištěno

Kontakt:

Stanislav Vágner, vagner@diamo.cz, +420 604 752 902
Spoluorganizuje Odborová organizace o. z. TÚU, Stráž pod Ralskem